

" ΑΠΟΚΡΥΜΜΟΣ ΚΥΡΙΑ "

Τό μυστήριο λήθηκε τήν ημέρα τής κηδείας της. Όταν ὁ Γραμματέας ~~πῆγε~~ τοῦ Συμβουλίου ^{ἱστοριομένων} πῆγε μέ τό στεφάνι στή διεύθυνσή του ἔστειλε κάθε μέρα τό προσφυγικό ἐπίδομα, βρέθηκε σέ ἀμηχανία. ^{Ὅλοι ἐκεῖ} ἦταν ἀγνωστοί. Τό πρόσωπο τής νεκρῆς κιό ἀδύνατο καί κιό γερασμένο ἀπό κάθε ἄλλη φορά. Ἦν θυμήθηκε τήν πρώτη μέρα που ἦρθε στό Γραφεῖο του, κίνα χρόνο μετά τήν εἰσβολή.

- Εἶμαι πρόσφυγας, ἀπό τήν Ἀμμόχωστο. Θέλω νά πάρω προσφυγική ταυτότητα.

Τά ἄσπρα μαλιά της καί τό ἀσθηρό της πρόσωπο, λιγομίλητη, χωρίς κλάψεις, τόν ἔκαναν νά παρακάνει κάπως τίς τυπικότητες.

- "εμένα μόνη μου σέ διαμέρισμα. Δέν ἔχω οὔτε ἄντρα, οὔτε παιδιά. Κάτι μακρινό μου συγγενεῖς μένουν στήν Ἀμερική.

Τῆς ἔδωσε τήν ταυτότητα κι' ἀπό τότε τήν ἔβλεπε συχνά. Κάθε βδομάδα στίς συνεδριάσεις, ὅ' ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τῶν προσφύγων. Ἦταν πρόθυμη νά προσφέρει δουλειά, δέν ἄρνιθαν ποτέ. Ἦσαν οἱ ἀρχικές του ἐπιφυλάξεις, που ἐνισχύθηκαν ἀπό τίς πληροφορίες που εἶχε πάρει κι' ἀπό ἄλλους Ἀμμοχωστιανούς, ἄρχισαν νά διαλύονται. Στό κάτω κάτω τί σημασία ἔχει ἄν δέν τήν ἤξερε κανένας στήν Ἀμμόχωστο. Ἦπορε καί νά μὴν ἔβγαινε, ὅπως ἔχουν γίνει καί σήμερα τά διαμερίσματα ποῖος βλέπει τόν γείτονά του. Ἰδιαίτερα μιά γυναίκα μόνη, χήρα, στήν ἡλικία της καί δέν βαριέσαι... τί εἶναι ἐνα ἐπίδομα δεκαπέντε λίρες τό μήνα... κοντά στά ἄλλα ἔξοδα τῆς ἰατρικῆς...

Ἦν νά ποῦμε τήν ἀλήθεια, ποτέ της δέν εἶχε ζητήσει αὐτό τό ἐπίδομα, ἴσα ἴσα μάλιστα που ἔδειξε κάποια ἐκπληξη ὅταν ἐκεῖνος τῆς εἶπε:

- Δώστε μου τή διεύθυνση σας γιά νά σᾶς στέλλομε τό ἐπίδομα.

Τό σπῆτι καλιό ἀρχοντικό, μέ ὅλες ἐκεῖνες τίς λεπτομέρειες που κί δίνουν τήν αἴσθηση τῆς διάρκειας ἔπιπλα, φωτογραφίες παλιές, κεντήματα. Ἦμιά σχέση μέ τά πρόχειρα καταφύγια τῶν προσφύγων, που ὅσο κι' ἄν ἔχουν κιό " σουλουπωθεῖ " ἔχουν πάντα τή σφραγίδα τοῦ βιαστικοῦ καί τοῦ " κατ' ἀνάγκην " ὁ πειρασμός τῆς περιέργειας νίκησε τή διστακτικότητά του γιά τό ἀκατάλληλο τοῦ χώρου γιά τέτοιες κουβέντες. Βγήκε στό χῶλλ ὅπου καθόταν μιά νέα γυναίκα.

- Εἶστε συγγενῆς τῆς συχωρεμένης ρώτησε.

- Ὁχι, ἀπλῶς γειτόνισσα. Ἦταν καλή γυναίκα. Ἦσα χρόνια κι' οὔτε που τήν νιόσαμε...

- Ἦμενε πολλὰ χρόνια σ' αὐτό τό σπῆτι;

- Οὔ, ἀπό τότε που γεννήθηκε. Λένε πως αὐτό ἦταν τόπατριός τῆς μάνας της.

- "Αι' ο άντρας της! Μότε πείνανε!

- "Α, δέν ήταν παντρεμένη. Δέν τό ξέρατε; Λύε δεκάτη της τήν είχαν άρραβωνήσει μ' ένα καλ κακεϊάνιο. Έφυγε εκείνος μετά τ' άρραβωνίσματα. Βρήκα φουρτούνα, χάθηκε όλόκληρο τό κεφάλι, κανένας δέν ξανάκουσε γι' αυτόν. Από τότε φόρεσε τό μαύρα και δέν τό ξανάβγαλε. Ούτε θέλησε νά ξαναπαντρευτεί... Ή κακομοίρα...

Κούνησε ή γυναίκα τό κεφάλι και τό μάτια της βούρκωσαν. Ήταν τό πρώτα δάκρια πο' υβλεπε σ' αυτή τήν κηδεία

- Καλά, δέν έχει συγγενείς;

- "Έρω κι' εγώ, μήπως μήε μιλούσε και καθόλου; Ετή γειτονιά τήν έλεγαν φηλουότα, όμως ήταν καλή, ποικηκή. Μάνα της είχε πεθάνει στηγέννα, μεγαλύτερη μόνη μ' ένα πατέρα, ξέρετε, αίστηος, χωρίς αδέλφια, έρω κι' εγώ.

Ο Γραμματέας σπρώθηκε κα' άρχισε νά παρατηρή με καινούργιο ένδιαφέρον τά άντικείμενα τριγύρω, ^{της φωτογραφίας.} Ένας άντρας με στρατιωτική στολή, μουσική και γένι, κουμπάει τό χέρι σέ μια σκαλιστή καρέκλα. Είγoura ο πατέρας της νεκρής. Πρώτη πέρα ο ίδιος άντρας, νεώτερος, πλάι σέ μια κοπέλα. Λέγο κιό πέρα οι ίδιοι, γαμπρός και νύφη. ^{Στή φωτογραφία δέκλε} Ένα παχούλο παιδάκι με λακκάκια, χαμογελάει. Πάναι άραγε άκέρη ή κανένα συγγενικό παιδάκι; Ο Γραμματέας ένιωσε κάποια ζήλεια. Ήδ τις φωτογραφίες κυρίως. Ουμήςθηκε τις δικές του φωτογραφίες στήν "μρόχιστο." Κοιτάζω νά ξεχάσω τή φάτσα της μάνας μου, συλλογίστηκε. "Αί τά παιδιά μου μωρό, τους είχα βγάλει τόσες φωτογραφίες. Ής και μαγνητοταινίες είχα κάνει στή Βοθλα όταν άπέγγελλε τήν "λεπού. Πάνε τώρα όλα αυτά". Άόρισε στή γυναίκα.

-Κι' όλα αυτά, τό σπύτι, τό έπιπλα, σέ ποιόν άνήκουν τώρα;

- "Έρω κι' εγώ; Λένε πός τά χάρισε σ' τό γηροκομείο." "κανε διαθήκη λένε. "Α όσ' ημε άν δέν βρεθούν τώρα άγνωστοι συγγενείς νά τά άκαιτούν. τόσα χρόνια δέν είχε κανένα ή κακομοίρα. "όσοε όλομόναχη. Πέροι έπεσε άρωστη με πνεύμοντα και δέν πάτησε κανένας νά τή δει. Κι' έμεις οι γειτόνισσες μόλις τήν τρίτη μέρα κήρηκα τόπήραμε είόηση πός ήταν κρεβατωμένη. Ήκχ' Ο κανένας βλέπετε έχει τις φροντίδες του τό βήσανατου. Κι' εκείνη ή συχωρεμένη ήταν περήφανη, δέν ήθελε νά υποχρεωθεί, δέν ήθελε νά ζητήσει χάρες. "όσο της έκανες, σ'ό άνταπόδινε διπλό." Αχ, ο θεός μακαρσοι την, σταυροκοπήθηκε ή γυναίκα.

-Καλά, πώς τό'υσε, τί έσοδα είχε;

- "Α μαγαζιά δίπλα είναι δικά ^{παιρας τό νόμισμα} της. Έχε και μετρητά στήν Τράπεζα νομισμα", τί νά ζοδέφει μια γυναίκα μόνη της. Μήπως πήγαυτε και πουθενάς πάντως οικονομική ανάγκη δέν είχε.

-Α τότε, τότε γιατί καταδεχόταν τις δεκαπέντε λίρες τό μήνα απ' τήν

